

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda, Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Zeměpis

Oblast a obor jsou realizovány v povinném předmětu zeměpis a ve volitelných předmětech seminář ze zeměpisu (možné volit ve 3. a ve 4. ročníku). Vyučovací předmět zeměpis charakterizuje různá území, rozmístění obyvatelstva, přírodních jevů a událostí na Zemi. Studuje interakci mezi člověkem a prostředím, seznamuje žáky s hospodářskými, přírodními a sociálními podmínkami obyvatel v jednotlivých světadílech, v makroregionech světa, Evropě, v České republice i v místní oblasti. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě, v problémech současného lidstva a uvědomovat si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi.

Předmět: Zeměpis (platnost od 1. 9. 2023 pro 1. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení

Zeměpis obsahově vychází ze vzdělávacích oblastí Člověk a příroda, Člověk a společnost a ze vzdělávacího oboru Zeměpis/ Geografie/ v RVP G. Integruje také tato průřezová témata, která vychází v RVP G: Výchova k myšlení v evropských a sociálních souvislostech, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova

Časové a organizační vymezení

Předmět zeměpis je zařazen ve všech zaměřeních, ale s různou hodinovou dotací. V humanitním a přírodovědném zaměření 2 hodiny týdně po dobu 3 let (1., 2. a 4. ročník studia), v programátorském zaměření 2 hod. týdně po dobu 2 let (1. a 2. ročník studia). Pro maturanty z programátorského zaměření je povinné zvolit ve 3. nebo ve 4. ročníku jednoletý volitelný seminář ze zeměpisu v rozsahu 2 hodin týdně.

Ve 3. ročníku bude nabídnut jednoletý volitelný seminář zeměpisu v rozsahu 2 hodin týdně (může být zaměřen na politickou geografii, odbornou geografii, historickou geografii) Ve 4. ročníku bude nabídnut jednoletý seminář zeměpisu v rozsahu 2 hodin týdně (může být zaměřen na přípravu k maturitě). Pro zaměření přírodní vědy je možné v rámci volitelného profilového odborného bloku zvolit zeměpis pro přírodovědce s časovou dotací 2 hodiny ve 3. i ve 4. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- učitel zadává referáty, k nimž žáci vyhledávají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a kontroluje výsledky a požaduje, aby žáci samostatně zhodnotili a formulovali závěry
- získané poznatky propojuje se se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky ke kritickému a analytickému myšlení, pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry a žáci o nich diskutují a usilují o vlastní řešení problému.

Kompetence komunikativní:

- učitel vyžaduje na žácích formulaci vlastního rozhodnutí, pojmenování problémů nebo vlastních názorů na konkrétní téma, vede ke vhodné argumentaci, konzultuje názory svých žáků a vede je ke spolupráci

Kompetence sociální a personální:

- učitel rozděluje pracovní úkoly ve skupinách, posiluje efektivní spolupráci a hodnotí výsledky aktivní spolupráce skupin i jednotlivců.

Kompetence občanské:

- učitel prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, vyjadřuje demokratické přístupy v řešení společenských problémů, žáci poznávají tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých světadílech a oblastech, uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům nutnost ochrany přírodního a životního prostředí a vede žáky k toleranci.

Kompetence k podnikavosti:

- učitel informuje žáky o šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu a pobytu v terénu, k cestování, k ochraně přírodního a životního prostředí a vede žáky k zapojení do různých soutěží a projektů.

Kompetence digitální:

- učitel pracuje s žáky v souladu s rozvojem aspektů umělé inteligence (AI), zadává samostatné i skupinové úkoly využívající digitální prostředí a posilující schopnosti vyhledávat a ověřovat aktuální informace v online prostředí

Zabezpečení výuky žáků se speciálními potřebami:

- žáci se speciálními potřebami jsou integrováni do běžných tříd a ve spolupráci s PPP škola vytvoří pro tyto žáky konkrétní podmínky

Zaměření - Humanitní a Přírodní vědy

Výstupy ŠVP	Učivo téma	Konkretizace	Průřezová témata, souvislosti, metody
1. ročník (zaměření – Humanitní a Přírodní vědy)			
<ul style="list-style-type: none"> • FYZICKOGEOGRAFICKÁ SFÉRA <ul style="list-style-type: none"> • porovnává postavení Země ve Vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • objasní obsah map, základní typy kartografických zobrazení, rozdělení map dle měřítek • porovnává na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí • objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických páسů • objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkcí v krajině 	<p>Země jako vesmírné těleso, pohyby Země</p> <p>Kartografie</p> <p>Fyzicko-geografická sféra</p> <p>Systém fyzicko-geografické sféry na světové a regionální úrovni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvar a pohyby Země, důsledky pohybů, časová pásma • Kartografie a její využití v praxi • Litosféra a pedosféra • Atmosféra a její vlivy na člověka • Hydrosféra a její vlivy na člověka 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p> <p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p> <p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje společnosti • rozliší hlavní biomy světa • rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi 		<ul style="list-style-type: none"> • Biosféra, centra biodiverzity • Vzájemné vazby a souvislosti složek fyzicko-geografické sféry, důsledky pro přírodní prostředí 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • SOCIOEKONOMICKÁ SFÉRA • zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva • analyzuje hlavní etnická, rasová, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa • identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení • zhodnotí na příkladech světového hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa • zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů • rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace pole kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti 	<p>Obyvatelstvo</p> <p>Kulturní a politické prostředí</p> <p>Sídla a osídlení</p> <p>Světové hospodářství</p> <p>Ekonomické a politické integrace, geopolitika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky • Státní zřízení, geopolitické procesy, hlavní světová ohniska napětí • Sídlní struktura a její vývoj, sídlo, obec, město a jejich funkce • Lokalizační faktory, sektorová a odvětvová struktura a její důsledky • Politická geografie a integrace 	<p><i>Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji 			
<ul style="list-style-type: none"> • REGIONY • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezi jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná 	Makroregiony světa	<ul style="list-style-type: none"> • Severní Amerika • Střední a Jižní Amerika (Latinská Amerika) 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí) Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</i></p>
2. ročník (zaměření – Humanitní a Přírodní vědy)			
<ul style="list-style-type: none"> • REGIONY • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezi jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná • dokáže se orientovat v problematice regionů a oblastí s odlišnými kulturními a náboženskými tradicemi, ekonomickými zdroji a dopady globálních změn prostředí • lokalizuje na mapě Evropy hlavní fyzickogeografické prvky, orientuje se v problematice vývoje povrchu Evropy, typech podnebí, vodstvu, rozšíření typů půd a vegetačních pásmech 	<p>Makroregiony světa</p> <p>Makroregiony světa - Evropa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Austrálie, Oceánie a Antarktida • severní Afrika a jihozápadní Asie • Subsaharská Afrika • jižní Asie • jihovýchodní Asie • východní Asie • střední Asie • severní Asie (Ruská federace) • fyzická geografie Makroregionu Evropa 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí) Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</i></p> <p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí) Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p>
4. ročník (zaměření – Humanitní a Přírodní vědy)			
<ul style="list-style-type: none"> • REGIONY 	Makroregiony světa – Evropa	<ul style="list-style-type: none"> • severní Evropa 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí) Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapě Evropy hlavní regiony, orientuje se v jejich odlišnostech z hlediska rozdílů fyzikogeografické i socioekonomické sféry, dokáže popsat hlavní ekonomické jádrové oblasti, změny v hustotě osídlení, urbanizaci a dotýkajících se globálních problémů tohoto makroregionu. • REGIONY • lokalizuje na mapě ČR hlavní oblasti, orientuje se v jejich odlišnostech z hlediska rozdílů fyzikogeografické i socioekonomické sféry, dokáže popsat hlavní ekonomické jádrové oblasti, změny v hustotě osídlení, urbanizaci a dotýkajících se globálních problémů tohoto makroregionu. 	Česká republika	<ul style="list-style-type: none"> • západní Evropa • jižní Evropa • střední a východní Evropa • Balkánský poloostrov • Fyzikogeografická sféra ČR • Socioekonomická sféra ČR • administrativní členění ČR • SWOT analýza krajů ČR 	<p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, žijeme v Evropě)</i></p> <p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí) Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, žijeme v Evropě)</i></p>
---	-----------------	--	---

Zaměření - Programování

Výstupy ŠVP	Učivo téma	Konkretizace	Průřezová témata, souvislosti, metody
1. ročník (zaměření – Programování)			
<ul style="list-style-type: none"> • FYZIKOGEOGRAFICKÁ SFÉRA • porovnává postavení Země ve Vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • objasní obsah map, základní typy kartografických zobrazení, rozdělení map dle měřítek • porovnává na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí 	<p>Země jako vesmírné těleso, pohyby Země</p> <p>Kartografie</p> <p>Fyzicko-geografická sféra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tvar a pohyby Země, důsledky pohybů, časová pásma • Kartografie a její využití v praxi • Litosféra a pedosféra 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p> <p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů • objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině • hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje společnosti • rozliší hlavní biomy světa • rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi 	<p>Systém fyzicko-geografické sféry na světové a regionální úrovni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atmosféra a její vlivy na člověka • Hydrosféra a její vlivy na člověka • Biosféra, centra biodiverzity • Vzájemné vazby a souvislosti složek fyzicko-geografické sféry, důsledky pro přírodní prostředí 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p> <p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí)</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • SOCIOEKONOMICKÁ SFÉRA • zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva • analyzuje hlavní etnická, rasová, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa • identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení • zhodnotí na příkladech světového hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa 	<p>Obyvatelstvo</p> <p>Kulturní a politické prostředí</p> <p>Sídla a osídlení</p> <p>Světové hospodářství</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky • Státní zřízení, geopolitické procesy, hlavní světová ohniska napětí • Sídlní struktura a její vývoj, sídlo, obec, město a jejich funkce • Lokalizační faktory, sektorová a odvětvová struktura a její důsledky 	<p><i>Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů • rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace pole kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti • lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji 	Ekonomické a politické integrace, geopolitika	<ul style="list-style-type: none"> • Politická geografie a integrace 	<p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • REGIONY • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezení jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná • dokáže se orientovat v problematice regionů a oblastí s odlišnými kulturními a náboženskými tradicemi, ekonomickými zdroji a dopady globálních změn prostředí 	Makroregiony světa	<ul style="list-style-type: none"> • Severní Amerika • Střední a Jižní Amerika (Latinská Amerika) • Austrálie, Oceánie a Antarktida • severní Afrika a jihozápadní Asie • Subsaharská Afrika 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí) Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</i></p>
2. ročník (zaměření – Programování)			
<ul style="list-style-type: none"> • REGIONY • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezení jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná • dokáže se orientovat v problematice regionů a oblastí s odlišnými kulturními a náboženskými tradicemi, ekonomickými zdroji a dopady globálních změn prostředí 	Makroregiony světa	<ul style="list-style-type: none"> • jižní Asie • jihovýchodní Asie • východní Asie • střední Asie • severní Asie (Ruská federace) 	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí) Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</i></p>

<ul style="list-style-type: none">• lokalizuje na mapě Evropy hlavní regiony, orientuje se v jejich odlišnostech z hlediska rozdílů fyzickogeografické i socioekonomické sféry, dokáže popsat hlavní ekonomické jádrové oblasti, změny v hustotě osídlení, urbanizaci a dotýkajících se globálních problémů tohoto makroregionu. <p>• REGIONY</p> <ul style="list-style-type: none">• lokalizuje na mapě ČR hlavní oblasti, orientuje se v jejich odlišnostech z hlediska rozdílů fyzickogeografické i socioekonomické sféry, dokáže popsat hlavní ekonomické jádrové oblasti, změny v hustotě osídlení, urbanizaci a dotýkajících se globálních problémů tohoto makroregionu.	Makroregiony světa - Evropa Česká republika	<ul style="list-style-type: none">• severní Evropa• západní Evropa• jižní Evropa• střední a východní Evropa• Balkánský poloostrov <ul style="list-style-type: none">• Fyzickogeografická sféra ČR• Socioekonomická sféra ČR• administrativní členění ČR	<p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí) Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky)</i></p> <p><i>Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí) Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)</i></p> <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, žijeme v Evropě)</i></p>
--	--	--	---